

Als trenta anys del seu començament, CAL CLOURE DEFINITIVAMENT LES SEQÜELES DE LA GUERRA CIVIL.

A LES ESTRUCTURES FEIXISTES DEL REGIM ES DESCOMPOSEN CADA VEGADA MES SOTA L'EMPENTA DE LA LLUITA DE LES MASSES

Intervenció de Gregori López Raimundo davant d'una reunió de militants del P. S. U. de Catalunya

Camarades :

Han passat només uns mesos des de la celebració de la nostra reunió d'octubre. No obstant, ens trobem amb una situació política que acusa canvis de gran significació.

Els mesos transcorreguts es caracteritzen per una sensible acceleració del procés de liquidació de les formes feixistes de poder —fenòmen al que ja ens hem referit en reunions anteriors— en el curs del qual veiem sortir a la superfície formes embrionàries de la futura democràcia.

Les estructures polítiques del règim són desbordades diàriament per un o altre flanc, accentuant-se la contradicció existent entre allò que és oficial i allò que és real i donant pas a una situació de transició en la qual les estructures feixistes en declivi coexisteixen amb els brots de les estructures del pervindre.

Oficialment Espanya segueix governada per una dictadura feixista, emanació del partit únic oficial. Però en la pràctica la dictadura feixista es va convertint en « dictablanda », puix que les vagues, manifestacions i altres accions de masses són moneda corrent.

Per altra banda, el partit únic oficial no juga cap paper en la vida del país, mentre que partits i grups de l'oposició, de tendències diverses, actuen de manera visible sense que la policia s'atreveixi a detenir a llurs líders, coneguts de tothom. Subsisteixen els Sindicats Verticals, però front a ells creix i es desenrotlla el moviment de les Comissions Obreres, que a Madrid i en altres llocs actua a cara descoberta com un moviment que es proposa construir un sindicat de classe, lliure i democràtic.

En les lleis, el S.E.U. reformat segueix essent el Sindicat únic obligatori dels estudiants, però en la vida els estudiants han trencat amb el S.E.U. i a Barcelona han creat ja un sindicat estudiantivol independent.

Aquesta realitat pressiona sobre la dictadura des dels quatre punts cardinals, obligant-la a realitzar semblants de liberalització que, malgrat el seu caràcter demagògic, obren noves possibilitats per al desenrotllament del moviment de masses.

Així cal interpretar la nova Llei de Premsa votada recentment per les Corts franquistes, que comença prohibint la censura obliga-

tòria i acaba fent obligada la censura voluntària, però que suposa, a despit de tot, un pas endavant en relació amb la situació anterior.

Un altre acte semblant de les anomenades Corts de Procuradors fou la reforma de l'Article 222 del Còdig Penal. La nova redacció de l'Article accepta el principi de la legalitat de les vagues econòmiques i, a la vegada, dóna al Govern la facultat de declarar illegal qualsevol vaga; però el simple fet de que la llei no consideri ja que tota vaga és un delicta de sedició, acreix les possibilitats d'acció « legal » dels treballadors. Per altra banda, el reconeixement —encara que només sigui teòric—, de la legalitat de la vaga llença per la borda la teoria de la conciliació de classes en la qual s'assenten els Sindicats Verticals. Acceptant la legalitat de la vaga, el franquisme reconeix implícitament que els sindicats verticals no tenen pervindre i dóna un pas més cap al fossar.

Tots aquests fenòmens són el reflexe de la necessitat objectiva que Espanya sent de que desapareixi el règim dictatorial, de l'ansia de llibertat que existeix entre totes les capes del poble i del desenvolupament de la lluita de les masses que és, al capdavall, l'element impulsor més actiu dels canvis a que ens venim referint.

La immensa projecció dels fets ocorreguts en ocasió de la celebració de l'Assemblea Constituent del Sindicat Democràtic dels estudiants de Barcelona les repercussions de la qual no poden veure's encara en tota la seva magnitud, es deriva essencialment de que obrers i camperols, intellectuals i sacerdots, tècnics i empleats, joves i dones de tots els grups i categories socials del país, percebeixen que la lluita estudiantivol és una lluita per llur pròpia llibertat.

Els objectius sindicals i professionals dels estudiants compten, indubtablement, amb la simpatia general. Però si milers de treballadors i altres barcelonins s'han llençat al carrer a demostrar llur identificació amb els protagonistes de l'Assemblea de Sarrià; si a les universitat de tot Espanya s'han fet vagues, reunions i manifestacions solidàries; si les organitzacions catòliques i els sacerdots han publicat declaracions de suport i l'opinió pública nacional i internacional s'ha commogut tan profundament, això és degut a que aquesta és una gran lluita per la liquidació del feixisme i per la llibertat, en una ocasió en que aquest objectiu és ja no solament just sinó assolible.

Aquesta és també l'explicació d'altres fets igualment significatius com l'amplitud aconseguida per l'homenatge a Antonio Machado, celebrat el 20 de febrer a Baeza, al qual van acudir més de 3.000 intel·lectuals i altres antifranquistes des de diversos indrets d'Espanya.

Els mèrits del gran poeta sevillà justifiquen plenament que la seva obra i la seva memòria rebin l'homenatge permanent dels nostres intel·lectuals. Però si aquest any milers d'intel·lectuals i no intel·lectuals han recorregut cents de quilòmetres per anar a Baeza i han fet a peu, sota la pluja, més de 14 quilòmetres, batent-se amb la policia per arribar al lloc de l'homenatge, això és degut a que, amb més o amb menys claredat, cadascun dels assistents sentia que a Baeza no solament es retia tribut a la memòria de Machado, sinó que es lluitava una important batalla per la llibertat en un moment en que cada lluita parcial contribueix a preparar l'acció general que portarà a la liquidació del franquisme.

El sentiment de que ens trobem en el llindar dels canvis perseguits s'acreu a la vista de la incapacitat del Govern per a reprimir actes com el de Baeza o el de Sarrià.

Fa només uns anys hagués semblat un absurd preveure que tals manifestacions es farien i que la policia es limitaria a interrogar o multar alguns dels seus organitzadors. Però, ¿no hagués semblat encara més absurd vaticinar que un convent de Caputxins donaria alberg al Congrés Constitutiu del Sindicat Democràtic d'Estudiants i que les figures més destacades de les lletres espanyoles es batrien amb la Policia Armada pels terraplens de Baeza?

Camarades: Veure aquests fenòmens nous i fer que els vegin les masses és avui una qüestió d'importància capital. La resolució combativa de les masses augmenta en la mesura en que aquestes percebeixen les possibilitats de victòria. Però veure aquestes possibilitats no és fàcil en règim feixista, sense llibertat d'expressió ni de reunió i amb la premsa i la ràdio controlades pel Govern. Per altra banda, el procés de descomposició del franquisme no es produeix a l'uníson ni amb la mateixa intensitat en tots els indrets, cosa que porta a alguns antifranquistes, àdhuc a comunistes, a considerar que tot segueix igual i, en conseqüència, a no utilitzar les noves possibilitats que ofereix l'actual situació per a impulsar les accions de masses.

L'etapa de transició en que estem entrant determina que es donguin fenòmens contradictoris, susceptibles de desorientar a qui no sapiga veure què és allò que creix i què és allò que declina.

Gairebé al mateix temps que el Tribunal d'Ordre Públic absolvia a Madrid un grup de comunistes de Barcelona, detinguts el Primer de Maig de l'any passat, es condemnava a València a un grup de camarades valencians a penes de 18 anys de presó.

La policia es limita a multar als organitzadors de la manifestació de Baeza però, a la vegada, el Govern, violant les seves pròpies lleis, nega la llibertat provisional a Simon Sanchez Montero.

Aquests aspectes contradictoris de la situació no han d'impedir-nos veure els canvis que es produeixen, dels quals dona fe aquesta mateixa disparitat de conducta dels òrgans de Govern de la dictadura.

En el si de l'Administració es fan cada dia més profundes les divergències entre immobilistes i liberalitzants, però fins entre els immobilistes guanya terreny la creència de que la situació actual no pot perllongar-se massa temps i cobra actualitat la pregunta « Després de Franco, què? », que polaritza avui les discussions i preocupacions polítiques, tant en els medis de l'oposició com en els governamentals.

No és casual que el llibre del camarada Santiago Carrillo, en el qual s'exposa la resposta del Partit Comunista d'Espanya a aquesta pregunta, hagi trobat un ressò com no l'havia aconseguit en el passat cap altre document del Partit.

En el si de l'oligarquia dominant i entre els propis ministres, es duu a cap una intensa activitat política que no guarda relació amb el compliment de les decisions oficials, sinó amb la preparació del període post-franquista. Tothom coneix que el Conde de Motrico va deixar la seva Ambaixada de París per tal de tornar a Espanya a amansir un Govern de transició, capaç de fer-se càrrec de la situació quan Franco es vegi obligat a deixar anar el timó. Es també « vox populi » que amb Motrico col·laboren activament Garrigues i altres alts funcionaris franquistes que, sense abandonar els seus « enchufes » oficials, es dediquen a preparar el pervindre.

El grup d'alts financers catalans que estan darrera de l'OMNIUM CULTURAL, els Millet Maristany i companyia, recolzen els plans de Motrico i participen en totes les conspiracions que es proposen aconseguir que la separació de Franco del Poder no condueixi a una crisi del règim social existent, sinó a la implantació d'un Govern paternalista de tipus reaccionari, més apte que l'actual per a defensar els interessos del gran capital.

Aquestes trafiques no ens causen preocupació puix que reflecteixen la crisi del règim dictatorial, primer obstacle a sortejat per avançar vers l'apertura democràtica. Un dels trets més favorables de la situació actual consisteix en que l'evolució de la dictadura només pot produir-se en la direcció que desemboca en la seva pròpia mort. Tota nova fórmula que l'oligarquia inventi per tal de prorrogar l'estat de coses actual, ha d'entranyar, mal que li pesi, una retirada, un abandonament de posicions front a les corrents que pugnent per la democràcia i un desplaçament de forces a favor d'aquestes corrents.

Existeix, no obstant, el perill de que demòcrates sincers —inclosos alguns que porten anys lluitant al nostre costat— es deixin temptar per la facilitat i es posin a la cua dels que patrocinen solucions continuistes que modificarien únicament les formes externes del poder. Vet aquí que tingui tanta importància en aquest període la tasca d'esclariment de la situació política i la popularització de les nostres respostes a la pregunta « Després de Franco, què? » respostes que es troben en el llibre de Santiago Carrillo i en el nostre informe d'octubre darrer.

El treball polític amb el llibre del camarada Santiago i l'opuscle de la nostra reunió d'octubre, no ha fet sinó començar i haurem d'intensificar-lo en els mesos propers. La comprensió per les masses treballadores i per capes no proletàries del poble d'allò que suposaria la sortida oligàrquica i de la significació de les nostres solucions, constituirà, a la llarga, l'element essencial per a que la liquidació de la dictadura obri realment un procés revolucionari en el qual es faci realitat la democràcia política i social que pugnem.

II

DAVANT EL 30 ANIVERSARI DEL COMENÇAMENT DE LA GUERRA CIVIL

Celebrem aquesta reunió quan només falten quatre mesos per a que es compleixi el 30 aniversari del començament de la guerra civil. En aquest llarg període s'han produït en el món canvis fonamentals que entranyen avanços gegantins en els més diversos ordres respecte de la situació existent fa trenta anys.

No obstant, en el nostre país, encara no s'ha enterrat definitivament la destrucció de la guerra; encara domina en el Govern l'esperit de victòria i encara estan en vigor lleis i pràctiques establertes el 1939, quan la guerra civil cremava els camps i ciutats d'Espanya.

Cert que, com hem dit anteriorment, també a Espanya s'han produït i es produeixen diàriament canvis que suposen passos endavant; però davant de la proximitat del 30 aniversari del començament de la guerra civil és impossible no sentir imperiosament la necessitat de que siguin closes definitivament les seqüeles de la contesa, s'enterrí l'esperit de guerra civil i es coroni la reconciliació entre els espanyols.

La reconciliació entre els espanyols és una realitat al carrer, tot i que no ho sigui encara en les lleis ni en l'acció del Govern.

Repasant els noms de les figures més representatives dels diferents grups i tendències de l'oposició antifranquista, trobem que una bona part d'aquests van lluitar dins les files antifranquistes o van ocupar càrrecs en l'aparell governamental. La Universitat, on arribaven gairebé exclusivament joves sortits de les classes i capes de la població en nom de les quals Franco es va sublevar i governa, fa causa comuna amb els treballadors en la lluita per la llibertat sindical i els drets democràtics. I quan el Rector feixista Valdecasas prohibeix als estudiants renir-se en els locals universitaris, els estudiants ho fan en un convent, imitant així als representants de les Comissions Obreres, que, un any abans, es congregaven en una parròquia per a celebrar una Assemblea que no els fou possible fer en els Sindicats Verticals.

El Convent dels Caputxins de Sarrià, la Parròquia de Sant Medir, el Fòrum Vergès, l'Església de Pompèia i altres centres religiosos barcelonins amparen i protegeixen activitats democràtiques que el Govern persegueix i al front de les quals apareixen junts catòlics, ateus, comunistes, i demòcrates-cristians, socialistes, nacionalistes i sindicalistes.

Entre els estudiants barcelonins que lluiten pel Sindicat Lliure hi ha àdhuc membres de l'OPUS i de l'A.E.T. (carlistes) els quals, igualment com els seus companys d'altres ideologies desitgen liquidar el SEU i obrir via a canvis de signe democràtic.

Examineu els noms de les personalitats que es trobaven amb els estudiants en el Convent dels Caputxins o que, posteriorment, s'han solidaritzat amb ells. Vegeu els noms d'aquells que van anar a Baeza, d'aquells que han demanat recentment al Govern la prohibició dels vols d'avions nordamericans amb bombes « A » i « H » o d'aquells que han sol·licitat permís oficial per a manifestar davant del Consulat nordamericà a Barcelona a favor de la pau al Vietnam. Aquests noms us diran que les divisions engendrades per la guerra civil han estat superades; que la reconciliació entre aquells que van lluitar en un o altre bàndol i entre aquests i les noves generacions s'ha realitzat en la vida; que el manteniment de la dictadura, de les lleis i pràctiques sorgides de la sublevació i de la victòria militar del feixisme constitueixen un anacronisme que és urgent desterrar.

En aquesta via, la mesura més urgent i indispensable és l'amnistia.

Resulta monstruós que trenta anys després d'acabada la guerra no s'hagi decretat encara a Espanya una Amnistia; que homes jutjats per Consells de Guerra, amb lleis derivades de la guerra, estiguin a la presó, alguns d'ells des de fa quinze i més anys; que hi hagi milers de processos oberts per anomenats « delictes de guerra »

i que estiguin a l'exili milers d'espanyols als quals es nega el passaport espanyol i es prohibeix l'entrada a Espanya, cosa que equival, en la pràctica, a privar-los de la nacionalitat espanyola.

El 30 aniversari del començament de la guerra civil recorda als espanyols la urgència d'acabar amb aquesta situació, la urgència de mobilitzar-se i pressionar a fi i efecte d'obligar al Govern a concedir l'amnistia als presos i exiliats polítics i a donar per closos els anomenats « delictes de guerra ».

La responsabilitat de que encara no s'hagi concedit a Espanya una Amnistia trenta anys després d'acabada la guerra, recau principalment en Franco i els altres que l'envolten, però pertoca també, en gran mesura, a la Jerarquia eclesiàstica espanyola.

En altres països que van conèixer guerres o revolucions sagnants, la jerarquia eclesiàstica va intervenir a favor dels vençuts i va reclamar l'Amnistia com una condició i una via per tal de liquidar els odis que engendra la violència. Però a Espanya, governada per un règim oficialment catòlic, la Jerarquia eclesiàstica com a tal no ha reclamat encara una amnistia total, que liquidi completament les seqüeles de la guerra. Ha demanat, és cert, indults (rebaixa de penes). Els comunistes i altres antifranquistes hem aplaudit les peticions d'indult fetes per la jerarquia eclesiàstica. No obstant, hem dit —i repetim— que els indults alleujen momentàniament el mal, però no el curen. Allò que el poble desitja i Espanya necessita és una AMNISTIA general, i no solament per als presos sinó també per als exiliats. L'amnistia general és una premisa per a facilitar l'evolució pacífica vers un règim de convivència cívica que desterrí de la vida política espanyola la violència armada.

Els comunistes proclamem que, en cas de concedir-se una amnistia total per als presos i exiliats polítics, serà considerada per nosaltres —i sens dubte per tots aquells que vam defensar la República— com extensiva als delictes de guerra comesos a l'altre camp, és a dir, com la liquidació completa de la guerra civil.

Les jerarquies de l'Església poden obtenir, —si s'ho proposen fermament— que en aquest any en que es compleix el 30 aniversari de la guerra civil, sigui decretada una amnistia. Amb això, l'Església espanyola prestaria un servei inestimable al país i es rentaria en gran part de les responsabilitats que va contreure recolzant la sublevació franquista i sostenint el règim dictatorial.

No s'ens amaga que bona part de les jerarquies eclesiàstiques segueixen recolzant el règim i beneïnt la repressió, per la qual cosa no cal esperar d'elles cap iniciativa en aquesta direcció. Però tenim la gran esperança de que les forces progressistes que es desenrotllen en el si de l'Església i en el moviment catòlic, que s'esforcen per a que dins de l'Església espanyola penetrin els aires del Concili, prenguin com una tasca d'honor la lluita per l'amnistia i aconseguixin arrastrar a ella a la jerarquia eclesiàstica.

L'acció per l'amnistia no incumbeix solament a l'Església i als catòlics. Els intel·lectuals i estudiants, els artistes i els tècnics, els militars i els funcionaris, tots aquells que estiguin en condicions d'ésser escoltats, han d'eleva llurs veus reclamant que es concedeixi una amnistia general per als presos i exiliats polítics.

L'amnistia ha d'ésser reclamada també a les empreses i als barris, on —fent us del dret de petició inscrit en el « Fuero de los Españoles »— els treballadors han d'adreçar peticions escrites de caràcter col·lectiu a les autoritats i dur a terme altres accions —legals i extralegals— que donguin a la lluita per l'amnistia dimensions de masses.

El 30 aniversari del començament de la guerra civil ha de servir, així mateix, de motiu per tal de celebrar en empreses, centres religiosos i associacions de masses, col·loquis i reunions amb la participació de combatents d'un i altre camp i de joves crescuts després de la guerra, on s'expressi la voluntat popular de veure liquidades les seqüeles de la guerra civil i de que s'estableixi un règim en el qual les ideologies i corrents polítiques puguin conviure sobre la base d'acatar la voluntat majoritària del poble expressada en eleccions lliures.

El P.S.U. recolza la proposta feta pel Partit Comunista d'Espanya de celebrar a Roma o en una altra ciutat europea, en ocasió del 30 aniversari de la sublevació, un encontre de representants de tots els partits, grups polítics i sectors d'opinió dels dos bandols contendents, del país i de l'exili, que es manifestin a favor d'un règim de llibertats i pel reconeixement de la sobirania popular.

Els comunistes pensem que en aquest encontre haurien de participar-hi, a més dels representants dels partits i grups polítics del país i de l'exili, personalitats intel·lectuals, eclesiàstiques, militars i altres, que hagin pres posició pública a favor de la democràcia. Haurien de participar també en ell representants o personalitats dels diversos moviments d'Acció Catòlica, dels grups monàrquics, de l'esquerra falangista, així com dels grups estudiantivols de l'OPUS i carlistes que recolzen el Sindicat independent.

Naturalment, entre forces tan desiguals no es pot pretendre establir una aliança o un programa de govern. Però el sol fet de que representants de diverses tendències es reunissin per a expressar el seu comú desig de conviure en la llibertat, tindria, sens dubte, grans i benèfiques influències en la vida política espanyola.

El camarada Santiago Carrillo, en unes declaracions fetes a la revista « Nuestra Bandera », ha dit recentment que d'aquesta reunió podria sortir-ne una declaració en la qual els participants

manifestessin llur decisió de treballar per uns quants objectius acceptables per a tots. Entre aquests objectius els comunistes catalans proposariem incloure els següents:

- a) Cancellament de la guerra civil.
- b) Llibertat per a totes les ides, creències i partits polítics.
- c) Establiment de la sobirania popular, basada en el reconeixement del vot ciutadà com a font de poder.
- d) Respecte a aquestes regles, qualsevulla que sigui l'orientació que marqui la voluntat popular.

Una declaració en la qual tots els grups i tendències acceptessin aquestes fites, convertiria el 30 aniversari del començament de la guerra civil en l'apertura d'una nova etapa en el desenvolupament del diàleg que, a despit de la manca de llibertats, té ja lloc en el nostre país entre els partidaris de la democràcia.

Veure's, conèixe's, passar de les entrevistes bilaterals secretes a una relació pública de caràcter multilateral —encara que de moment calgui reunir-se a l'estranger— és un pas obligat per a aquells que vulguin sincerament facilitar una evolució de signe democràtic a Espanya.

L'encontre que proposem els comunistes podria donar origen a una segona o a una sèrie de reunions que establissin, en la pràctica, una espècie de pre-parlament de l'oposició on els distints grups polítics contrastessin els nostres respectius punts de vista i ens esforcéssim per anar destriant les coincidències que puguin permetre més endavant l'elaboració d'un programa comú.

Causes de distint ordre fan que la necessitat d'una apertura democràtica sigui sentida molt vivament a Catalunya, on tenim ja un sistema de relacions més o menys estable entre els diversos partits i grups antifranquistes. Això permet plantejar-nos assolir que la proposta del Partit Comunista d'Espanya sigui examinada i recolzada per les distintes forces polítiques catalanes, entre les quals està ja en discussió una proposta del P.S.U. d'organitzar una reunió de Taula Rodona.

En el curs de la preparació d'aquesta reunió catalana s'han manifestat resistències, especialment per part del Moviment Socialista de Catalunya que la rebutja aduint que està en contra d'una aliança amb els comunistes. Amb tot i que considerem errònia la posició del M.S.C. sobre aquest i altres punts a que hem fet referència a TREBALL, pensem que les nostres divergències no haurien d'impedir la participació de representants del M.S.C. en l'encontre que el Partit Comunista d'Espanya proposa, puix que en l'esmentada reunió no es tractaria de buscar les bases d'una aliança o pacte entre els assistents sinó, simplement, de manifestar una decisió comuna de treballar per la democràcia.

Un altre tant podríem dir respecte de la participació dels grups que estan al darrera de l'Omnium Cultural, la política del qual hem denunciat en aspectes que considerem contraris als interessos de Catalunya. Si aquests grups volen sincerament llibertat per a tots i estan disposats a sotmetre's a la voluntat popular expressada en eleccions lliures, els comunistes catalans veurem amb gran satisfacció que vinguin a l'encontre que proposa el Partit Comunista d'Espanya.

Els partits i grups polítics catalans tradicionals, excepció feta del P.S.U., no constitueixen avui el més actiu de l'oposició. Entorn a manifestacions culturals, artístiques i d'altre caràcter, actuen a Catalunya grups que realitzen un treball antifranquista i democràtic de molta més projecció de masses que alguns dels esmentats partits i grups polítics. Aquest fenomen és particularment visible en els medis catòlics. Mentre que U.D.C. ha quedat reduïda a una capelleta que no realitza cap activitat de masses ni es pronuncia sobre els diferents problemes polítics, altres grups catòlics, que no són específicament polítics, duen a cap activitats de gran interès i s'esforcen per donar a les masses catòliques una orientació democràtica. Vegem-ne un exemple:

Poc després de la nostra reunió d'octubre fou amplament difós un document, adreçat per seixanta-i-tantes personalitats catalanes als participants al Concili Vaticà II, en el qual s'exposaven un conjunt de reivindicacions plenament coincidents amb les que defensem els comunistes. El document feia notar als pares conciliaris la greu responsabilitat de l'Església espanyola la qual, en col·locar-se al costat dels sublevats i en recolzar el règim polític dels vençuts va fer impossible, una vegada acabada aquella guerra, la reconciliació de les dues parts. A continuació, el document assenyala que la reconciliació és una exigència missionera per a l'Església espanyola, exigia que l'Església jugués aqueix paper reconciliador entre els espanyols i reclamava com a condicions de la reconciliació els drets d'associació, expressió i sufragi; el dret a tenir institucions representatives i a la llibertat sindical, el dret a les reformes socials i a la reforma agrària, el dret a la llengua, a la cultura i a les institucions catalanes. Més de la meitat dels signataris eren presidents i secretaris actuals o antics dels diversos moviments d'Acció Catòlica i d'altres organismes catòlics com « Franciscalia » i « Pax Christi ». Hi havia també entre ells nombrosos sacerdots i religiosos de diverses ordres, coneguts per llurs activitats a favor de canvis democràtics.

El conjunt dels signataris d'aquest document constitueix un nucli de personalitats catòliques, influent en diversos medis socials, amb el qual podem i hem d'acordar les nostres forces en la lluita per assolir tots i cadascun dels objectius que es marquen en el referit document, coincidents com hem dit, amb els que nosaltres ens fixàvem en la nostra reunió d'octubre.

Aquests catòlics, per als quals la reconciliació nacional apareix com una qüestió essencial, poden ésser, com nosaltres, promotors de les diverses activitats que proposem per a que l'any en que es compleix el 30 aniversari del començament de la guerra civil sigui el de la cancel·lació definitiva de la mateixa.

Aconseguir la reunió de Taula Rodona que està en curs d'organització entre els representants de les forces catalanes d'oposició, i assolir que aquestes recolzin activament l'encontre proposat pel Partit Comunista d'Espanya en ocasió del 30 aniversari del començament de la guerra, és una tasca fonamental de la direcció del P.S.U. en el proper període, al compliment de la qual hem de dedicar els mitjans i esforços que siguin necessaris. A la vegada hem d'aconseguir que tot el Partit impulsi una gran acció popular per l'AMNISTIA per als presos i exiliats polítics, que converteixin el 30 aniversari del començament de la guerra civil en una gran batalla contra la dictadura i per la democràcia.

III

LA LLUITA PER LES REVINDICACIONS ECONOMIQUES DELS TREBALLADORS I PER LES LLIBERTATS SINDICALS

Després de la nostra reunió d'octubre s'ha estès i vigoritzat l'acció dels treballadors per un jornal que permeti viure, pel dret de vaga i per la llibertat sindical.

L'augment dels salaris s'ha convertit en tema de primeríssima actualitat, que aborden amb freqüència, públicament, ministres i jerarquies franquistes i al qual es refereixen diàriament els periòdics espanyols.

Ja a principis del 1965, Solís va declarar en el I Congrés de la Construcció que era urgent elevar el salari mínim interprofessional de 60 pessetes, establert el 1963, adequant-lo als augments experimentats pel cost de la vida i per la productivitat del treball.

Tenint en compte que Solís és el Ministre Secretari General del Movimiento i el Delegat Nacional de Sindicats, cabia pensar que en les setmanes que seguirien es procediria a l'augment oficial del salari mínim. Però un any i escaig després, el salari mínim de 60 pessetes continua regint a despit de que, degut a la pujada dels preus, les 60 pessetes d'avui representen 45 pessetes de gener del 1963, quan el salari mínim actual va ésser establert.

Els Congressos provincials de treballadors van prendre, un darrera l'altre, resolucions solemnes demanant l'augment del salari mínim, senyalant àdhuc la xifra a que havia d'elevar-se, que els més fixaven en 130 i alguns fins a les 150 pessetes.

El President del Consell Nacional de Treballadors, Lafont Oliveras, declarava a « La Vanguardia » a mitjans de gener que « ...el primer i principal problema (en el món laboral dels espanyols) és el dels salaris ». Dies més tard, el Vicesecretari Nacional d'Ordenació Social, David Pérez Puga, deia a un periodista de « Pueblo » que « ...l'evolució dels índex de productivitat i d'increment de la Renda Nacional d'una part, i les inquietants pujades dels preus de l'altra, aconsellen l'actualització del salari mínim interprofessional ».

Comentant aquestes declaracions, « El Diario de Barcelona », en el seu Editorial del 6-2-66, escrivia: « ...Cal pensar que... les declaracions del Vicesecretari Nacional d'Ordenació Social no poden constituir una actitud demagògica, sinó el primer anunci d'un pla tendent a instrumentar una coherent política de rendes. »

« La Vanguardia » va dedicar també un Editorial a comentar aquestes declaracions, que va interpretar com l'anunci de l'augment immediat del salari mínim.

Amb pocs dies d'interval, la Comissió Permanent del Congrés Sindical i el Consell Nacional de Treballadors van reclamar a continuació l'elevació del salari mínim, adduint com arguments l'augment de la renda nacional, l'elevació de la productivitat i l'augment del cost de la vida. Recordaven, a més, que en el Pla de Desenrotllament es fa constar la necessitat de procedir a un increment dels salaris paral·lel al que experimenten el cost de la vida i la productivitat, però que ja han passat dos anys y « que si queres arroz... »

El 15 de febrer, López Rodó va fer una vista a la CNS de Barcelona. El President de la Secció Social del Tèxtil, senyor Hernandez, li va preguntar sobre aquest darrer apartat, a la qual pregunta el ministre va contestar que « ...si no s'havia augmentat el salari mínim no és perquè el Pla de Desenrotllament s'hi oposi, però que aquest assumpte escapa a la seva competència... » (« Acció Sindicalista », n° 31-1-1966).

Per la seva part, el Consell Provincial d'Empresaris de Barcelona es va manifestar també a principis d'any a favor de l'elevació del salari mínim. ¿Per què, doncs, no s'augmenten els salaris? ¿No serà, potser, perquè s'hi oposa la gran Banca, perquè —com ha dit Aguirre Gonzalo a l'Assemblea d'accionistes del Banco Guipuzcoano— « las empresas tienen que ganar más »?

Es indubtable que les declaracions de ministres i jerarquies tenen un caràcter demagògic, la finalitat del qual consisteix en crear il·lusions en els treballadors, paralyzar la lluita d'aquests i perllongar tant com es pugui una situació de superexplotació de la classe obrera. Les mesures preses pel Govern per tal de contenir l'inflació —que el camarada Aribau qualifica a TREBALL de pla d'estabi-

lització mitigat— tendeixen a fer que els obrers siguin els pagadors de l'opèració estabilitzadora i es basen essencialment en el control i la contenció de l'augment dels salaris. La dictadura franquista i els seus Sindicats Verticals foren creats i es mantenen per a que l'oligarquia monopolista pugui explotar comodament als treballadors. Esperar que « de motu propio », Govern i sindicats vagin a concedir algun avantatge als treballadors és tant com demanar la lluna. Els avantatges que s'han arrencat en ocasions s'han obtingut lluitant, obligant a la dictadura i als seus jerarquies sindicals a cedir.

En el darrer període tenim a Barcelona dues experiències interessants que confirmen això que acabem de dir; la lluita a la SEAT i la batalla lliurada pels treballadors del Ram de l'Aigua del tèxtil. Després d'una acció de treball lent que va disminuir de més d'un 30 % el nombre de cotxes produïts diàriament i que es va perllongar durant uns quants dies, els obrers de la SEAT van aconseguir imposar en el nou Conveni determinats avantatges, entre altres un augment dels salaris que es situa cap a les cinquanta pessetes diàries i que col·loca el mínim garantit als peons de la SEAT per damunt de les 200 pessetes al dia.

En el Ram de l'Aigua regia un « laudo de obligado cumplimiento ». Però els treballadors, a través de llurs Comissions Obreres i amb els seus jurats i enllaços al front, van imposar que s'obrissin negociacions par a elaborar un nou Conveni.

Durant la discussió del projecte de Conveni, que patrocinaren amb llur firma més de 8.000 obrers, aquests van celebrar nombroses reunions a les empreses i als sindicats, i en un moment donat acordaren dur a terme un atur de 24 hores, que es proposaven repetir totes les setmanes fins que els fós donada satisfacció. El Sindicat i les empreses no cedien, però el mateix dia en que la vaga es produïa amb èxit total en 14 empreses del ram, la Patronal concedia un augment provisional del 17 per cent sobre el salari real i reemprenia les negociacions.

Aquest és el camí. Si l'exemple de la SEAT i del Ram de l'Aigua es seguit en altres empreses; si es duen a cap accions de treball lent i aturs de caràcter generalitzat s'aconseguiran augments substancials en altres empreses i rams d'indústria, tan en el marc dels Convenis com fora d'ells.

L'acció resolta i coordinada dels treballadors és particularment necessària per a imposar que l'augment del salari mínim sigui decretat ràpidament i per aconseguir que aquest respongui a les necessitats presents. Aquesta és una qüestió vital per als treballadors. L'ímfim nivell del salari mínim frena el nivell de tots els salaris, inclosos els que s'estableixen en els Convenis Collectius. L'Editorial de « La Vanguardia » del 30 de gener al qual ja hem alludit, després de recordar que un 25 % de les llars espanyoles tenen en el salari mínim de 60 pessetes llur sostre d'ingressos, escrivia; « ...el sostre mínim de 60 pessetes actua psicològicament com fre del desenrotllament de les rendes salarials, àdhuc en zones progressives ».

En gener darrer, l'Associació Catòlica de Dirigents considerava que, a Barcelona, el pressupost mínim per a un matrimoni amb dos fills per a l'esmentat mes era de 222,81 pessetes diàries. A la vegada, un estudi de J.M. Vidal Villa publicat en el número 40 de la revista « Promos » demostrava que el 64,6 per cent dels assalariats espanyols guanya menys de 4.000 pessetes al mes.

Imposar un salari mínim interprofessional de 200 a 250 pessetes diàries com demanen les Comissions Obreres per tot el país, és, per tant, una necessitat inaplaçable. Aquest augment repercutiria automàticament en aqueix 64,6 per cent de salaris menors de 4.000 pessetes i empenyria cap amunt el 36 per cent restant. Tal augment tindria també una profunda repercussió en les assegurances d'atur, accident i malaltia, així com en el retir obrer i en les pagues extraordinàries, que haurien d'adequar-se al nou salari mínim interprofessional.

L'elevació del salari mínim interprofessional haurà d'acompanyar-se de la institució de l'Escala Mòbil. Es a dir; periòdicament ha de procedir-se a una revisió del salari per tal d'augmentar-lo en proporció de l'augment experimentat pels preus al detall dels productes i serveis en els quals els obrers inverteixen la major part de llurs ingressos.

Les declaracions de ministres i jerarquies a favor de l'augment del salari mínim i de l'establiment de l'escala mòbil, encara que tinguin un insultant caràcter demagògic i es proposin frenar la lluita, són un clar símptoma de que aquestes exigències han madurat fins a un punt en el qual ningú no s'atreveix a rebutjar-les de manera frontal. Demostren, per tant, que el Govern es sent molt dèbil en aquest terreny i que un atac en forma de la classe obrera pot obligar-lo a fer concessions.

Per altra banda, les resolucions dels organismes sindicals i les declaracions de personatges oficials proporcionen una base legal a la lluita per aquestes reivindicacions. Reunir-se a les empreses o acudir col·lectivament al Sindicat per a reclamar que s'elevi el salari mínim i que s'estableixi l'escala mòbil resulta avui, no ja un acte subversiu, com en el passat, sinó una forma d'aplicar els acords i directrius de la pròpia jerarquia sindical. Fent-ho així, els treballadors poden convertir la demagògia verticalista en un « boomerang » que es retorni contra els seus autors, i aconseguir que accions vaguistes siguin acordades obertament en els sindicats, cosa que donarà a aquestes accions un caràcter legal.

Això ha ocorregut ja amb la vaga del Ram de l'Aigua del tèxtil, a Barcelona, acordada obertament per les comissions obreres

tan en la lluita per fer saltar els Sindicats Verticals i per accelerar el procés de liquidació de les formes feixistes de poder.

La premsa del passat dijous, dia 31, donava compte de que el *Bulleti Oficial* de l'Estat del dia anterior insertava un Decret de la Secretaria General del Moviment, amb data 26 de març, en el qual es convocaven eleccions sindicals d'acord amb un calendari que comença el 19 de setembre i acaba el 12 de gener.

Segons la versió de « *La Vanguardia* », la duració del mandat electoral serà en el futur de sis anys, renovat per meitats cada tres anys.

L'anunci oficial de les eleccions dona base per anar a l'organització d'assemblees d'empresa, en les quals els treballadors discuteixin obertament sobre tots els problemes relacionats amb les eleccions.

Les properes eleccions sindicals revestiran una importància molt superior a totes les anteriors. Fins a les eleccions del 1963 aconsellàvem als obrers participar en elles per tal d'utilitzar les possibilitats legals que els càrrecs d'enllaços i vocals jurats oferien per a realitzar un treball positiu per als obrers, en el marc dels sindicats verticals. En aquestes eleccions es ventilarà quelcom molt més important doncs es tractarà, no solament de seguir utilitzant allò que convingui de la legalitat sindical actual, sinó de prendre posicions amb vistes a la constitució del futur sindicat de classe dels treballadors espanyols, objectiu que sembla cada dia més proper.

Els Sindicats Verticals com a tals no juguen ja més que un ínfim paper entre els treballadors i estan totalment desprestigiats davant dels propis patrons, molts dels quals creuen que els tals sindicats ja no els serveixen, per la qual cosa preferirien entendre's directament amb els seus obrers o bé amb un altre tipus d'organització sindical.

Els propis jerarques es plantejen la necessitat de reformar el sindicat actual, encara que no arribin a posar-se d'acord sobre la mena de reformes a realitzar.

A aquest respecte és significatiu el pacte clos entre la jerarquia vertical i un grup de dirigents cenetistes dels qui col·laboraven o col·laboren dins l'A.S.O., en el text del qual es reconeix la necessitat d'un sindicat obrer independent, de caràcter democràtic, i altres objectius defensats per les comissions obreres. Amb fi instint de classe, els treballadors, inclosos els vells anarquistes, qualifiquen aquest acord de « *Pacte de la Traïció* ». Els signataris cenetistes del pacte han comés una capitulació indigna passant-se, amb armes i bagatges, a l'enemic. Segons un *Bulleti* de la HOAC del 27-12-65 els ex-anarquistes han rebut una assignació del Govern de 40 milions de pessetes per a preparar quadres i per a que continuïn fent esforços per tal d'atreure al Pacte a cenetistes, ugetistes i sindicalistes catòlics, la qual cosa, si és certa, confirmaria que es tracta d'una venda a preu concertat.

Com ja hem dit a *TREBALL*, aquests anomenats anarquistes havien fet de l'anticomunisme la seva raó d'ésser, cosa que els ha dut a oferir al franquisme llurs serveis com a propagandistes de la « *liberalització* » en el terreny sindical.

Però tan significativa o més que la traïció dels ex-anarquistes és aquí l'actitud dels verticalistes signant —amb autorització de Franco i de Solís— que a Espanya ha d'haver-hi un Sindicat obrer independent i democràtic, dret de vaga i altres llibertats.

Aquest pacte expressa de manera clara que els franquistes accepten com una realitat la fallida del Sindicat Vertical i comencen a preparar la transformació d'aquell en un sindicat « *a la americana* », més útil que l'actual per assegurar l'estabilitat del règim dels monopolis.

En aquesta via, si a les eleccions sortissin elegits els candidats designats pels pactistes d'ambdós bàndols, no li seria difícil al franquisme procedir a certes reformes com la supressió de la « *línia de Mando* » i l'« *elecció* » de tots els càrrecs sindicals, puix que tindria la seguretat de que « *tot quedaria a casa* ». D'aquesta manera podrien presentar-se davant de la OIT i dels sindicats estrangers com « *demòcrates* » sense que per a això haguessin hagut d'obrar cap canvi real.

Però els treballadors, elegint com enllaços a homes seus, poden fer fracassar aquesta maniobra i conquistar posicions fonamentals per avançar en una direcció distinta.

En les condicions presents, quan el Sindicat Vertical s'ensorra sense remei, els treballadors han de proposar-se resolutament cobrir tots els llocs d'enllaços sindicals amb els obrers més fermes i combatius de cada empresa, amb els homes i dones més disposats a defensar les reivindicacions econòmiques i polítiques dels treballadors. L'elecció d'enllaços sindicals segurs, fidels a llur classe, representants autèntics dels seus companys de treball, ha de permetre després a les eleccions de segon grau, que els millors d'ells vagin als jurats d'empresa i a les seccions socials locals, provincials i nacionals dels Sindicats Verticals.

La campanya electoral ha d'impulsar i elevar l'actual batalla reivindicativa per un salari mínim vital amb escala mòbil i ésser utilitzada per a que la malla de Comissions Obreres s'estengui a totes les empreses, a totes les branques industrials, a totes les localitats.

A les empreses i localitats més endarrerides, on encara no existeixen Comissions Obreres, l'elecció d'obers honests com enllaços i vocals de Jurats i Seccions Socials, pot paliar aquesta

carència i donar una base per al sorgiment posterior de les Comissions.

Milers d'enllaços i de vocals de Jurats i de Seccions Socials, treballant de manera coordinada sota la direcció de les Comissions Obreres, poden multiplicar la força d'aquestes i, en conjunt, constituir una base d'organització vàlida per a orientar i mobilitzar a la majoria de la classe obrera.

Alguns obrers d'empreses d'avantguarda han proposat que les eleccions sindicals es boicotejin i s'organitzin a les empreses eleccions lliures, tal i com ho han fet els estudiants de Barcelona. Aquesta idea ha de rebutjar-se, així com qualsevol altre intent de transposició mecànica a la lluita obrera de l'experiència estudiantívola. A més, no ha d'oblidar-se que Barcelona és l'únic Districte Universitari on les eleccions lliures van adquirir caràcter general i que això fou possible perquè l'any anterior l'oposició va copar tots els llocs en les eleccions oficials, cosa que va permetre dominar, en el Curs 1964-1965, les Cambres de Facultat i la Cambra de Districte i passar, amb el suport actiu de gairebé la totalitat dels estudiants, a la ruptura amb el SEU.

L'experiència estudiantívola, si s'apliqués als treballadors, indicaria, per tant, que conquistar tots els llocs d'elecció en el *Sindicat Oficial* pot constituir l'instrument més útil per avançar cap al *Sindicat independent*.

Contràriament, en llocs que van endarrerits, sorgeixen tendències a l'abstenció pura i simple, és a dir, a la renúncia a utilitzar les possibilitats que ofereixen les eleccions sindicals per donar una batalla al règim i als seus sindicats corporatius. Des d'una comarca, escriu el camarada X: « *...d'allò que dieu en la nostra estimada emissora relatiu a les properes eleccions sindicals, de que s'ha de votar als millors, nosaltres ens trobem dins d'un ambient general que manifesta el contrari, doncs el Sindicat Vertical franquista té tal descrèdit que predomina la tònica de l'abstenció. Generalment, s'opina que no val la pena exposar als obrers millor preparats, puix que aquí el Delegat Provincial és dictador absolut i no transigeix cap intromissió en la marxa « del seu Sindicat », al servei de les empreses. Per altra banda, coneixen que les autoritats fan responsables de qualsevol moviment obrer als seus representants, per atemorir-los així més directament. Finalment, aquests homes es desanimen quan tenen que tractar amb els seus propis companys de treball, que pel simple fet d'haver votat a aquells, desitgen rebre totes les millores sense cap més aportació ni sacrifici. I quan no ho aconsegueixen —que és sempre— es desfoguen vertent damunt dels seus companys tota llur fúria, tractant-los de venuts i de traïdors, encara que en el fons reconeixen que ells no han volgut exposar res. Nosaltres desenrotlarem una campanya en pro de que es voti i tractarem de conseguir que s'elegeixi als millors, però creiem sincerament que serà difícil canviar la idea, per la qual cosa el temps dirà fins on ha estat efectiu el nostre esforç per a canviar l'opinió treballadora en aquest aspecte ».*

La carta té interès doncs expressa, sens dubte, no tant l'ambient existent entre els obrers d'aquesta comarca com l'estat d'ànim del camarada que l'escriu, al qual ha creat un problema de consciència el seu desig de fer allò que diu REI, per una part, i el seu concepte sobre la participació a les eleccions per una altra.

Es evident que els Sindicats Verticals estan desprestigiats. Però aquest mateix desprestigi ha de servir d'estímul per a presentar elegir com enllaços sindicals als millors combatents obrers, ja que es tracta, —com hem dit— no d'enfortir aqueixos sindicats ni de col·laborar amb les seves jerarquies, sinó d'utilitzar les possibilitats que s'ens ofereixen per a lluitar en contra d'ells i per a enfortir les formes pròpies d'organització i de lluita dels treballadors.

La idea de que no val la pena exposar als millors és doblement errònia. Primer: perquè ja no existeix tal exposició, almenys en la proporció que existia anys enrera i, segon, perquè si val la pena exposar als millors.

La lluita obrera ha exigut sempre i exigirà, mentre subsisteix el capitalisme, l'exposició dels millors. Sense esforç no s'aconseguirà mai res.

Adhuc acceptant que en algun lloc fos veritat que els obrers ho esperen tot dels millors sense donar res ells mateixos, l'única camí per tal de canviar aquesta situació seria que els millors donguin la batalla, que es facin elegir i utilitzin els llocs d'enllaço i vocals per a educar i organitzar els seus companys de treball. Quedar-se al marge de la batalla electoral, esperant temps millors és deixar el terreny lliure a l'enemic de classe, que avui lluita de dins i des de fora dels Sindicats Verticals per tal de frustrar les aspiracions dels treballadors. Però en el cas concret d'aquesta comarca, no és veritat que els obrers no estiguin disposats a lluita ells mateixos doncs en diverses ocasions han fet vagues molt importants.

En aquesta comarca, com a tot arreu, cal acudir als obrers organitzar amb ells assemblees i reunions on aquests temes es discuteixin obertament. Quan el Govern ha publicat la convocatòria i la data en que van a celebrar-se les eleccions sindicals organitzar reunions per a debatre sobre els programes reivindicatius, les candidatures, el control de les taules electorals i altres aspectes similars és, sobre el paper, no solament legal, sinó obligatori. Cap barrera oficial o patronal ha d'impedir, per tant, que els treballadors es reunixin obertament per a concretar llurs exigències i decidir sobre tot allò que està relacionat amb les eleccions.

i els enllaços i jurats de diverses empreses en una reunió celebrada al Sindicat.

S'ha de recordar, a més, que a partir de la reforma recent, a les Corts franquistes, de l'Article 222 del Còdigo Penal, les vagues econòmiques han deixat d'ésser delictives. Cert que la pròpia Llei reformada dona al Govern la possibilitat de considerar delictiva qualsevol vaga, per la qual cosa trenta i tants « Procuradores » del Tercio Sindical van considerar insuficient la reforma i van votar en contra d'ella. Però si la Llei accepta ara —encara que només sigui formalment— que pot haver-hi vagues econòmiques legals i els « Procuradores » sindicals reclamen que el dret de vaga es faci més efectiu en l'esmentada Llei, ja no es pot considerar delictiu ni subversiu proposar en el Sindicat una vaga econòmica.

La vaga realitzada pels treballadors del Ram de l'Aigua de Barcelona ha estat legal, no solament « de facto » (per haver-la acordat els treballadors en el Sindicat), sinó també « de jure », així que en cap moment ha estat declarada il·legal o subversiva per les autoritats.

L'experiència del Ram de l'Aigua és interessant, entre altres coses, perquè demostra el procediment que els treballadors han de seguir per declarar una vaga « legalment ». Si quan diem que existeixen les possibilitats legals per a declarar una vaga algú entengués que per a això n'hi ha prou amb enviar una instància al sindicat i esperar la resposta, cometria un greu error. Els sindicats no autoritzaran voluntàriament cap vaga i només s'inclinaran davant l'ella i n'acceptaran la legalitat si els treballadors la imposen combinant intel·ligentment formes legals i il·legals d'acció. No s'ha de descartar, no obstant, la possibilitat de que una Secció Social a fins i tot algun Jerarca recolzi una vaga econòmica.

Els jerarques de més avall, especialment els presidents de les seccions socials, estan colocats entre el mall i l'enclusa. Durant anys han tractat de frenar la lluita obrera, per la qual cosa s'han guanyat l'odi dels treballadors. Però ara aquests homes veuen que els « Procuradores del Tercio Sindical » reclamen públicament el dret de vaga; que els jerarques màxims, com Muñoz Alonso i Martín Villa, firmen pactes amb destacats anarquistes i que Emilio Romero, Director del diari de la CNS, es proclama públicament socialista. ¿Per què no han de sentir també ells la tentació d'aliniar-se amb vistes al futur, de deixar la nau que s'enfonsa i de congraciarse amb els treballadors? Aquesta possibilitat no s'ha de descartar-se i nosaltres hem de facilitar amb la nostra conducta que puguin donar-se tals actituds. Tal i com estan les coses vui, no ens ha d'estranyar que àdhuc per tal de perllongar la vida del Sindicat Vertical, hi hagi jerarques que en un moment donat reguin convenient adoptar posicions favorables als obrers.

Respecte d'aqueixa possibilitat, és curiosa la carta que el camarada J. ens envià a finals de febrer. Deia així: « *Tot el Ram de l'Aigua (Tèxtil) està en ebullició; la Patronal es nega a acceptar les propostes presentades per la Comissió Obrera del Ram. En una de les reunions, la part social de la Comissió Deliberadora va informar que s'havia obtingut un 25 per cent d'augment sobre el salari i el 7 per cent de participació en els beneficis. No obstant, aquests acords no es van veure confirmats ni molt menys. L'ambient és realment extraordinari; la part social de la Comissió Deliberadora ha rebutjat rotundament les propostes patronals. Adhuc, en la reunió del dia 14 al Sindicat, quan es va parlar de vaga ningú no va oposar. Els treballadors, enllaços i jurats creuen que al Sindicat li convindria una vaga controlada per ells. Aquesta creència confirma la posició presa per Hernandez, de can Benguerel, president de la Secció Social, el qual diu que cal anar a la vaga. Però els obrers han denunciat la maniobra, acusant-lo de voler preparar-se per a les eleccions; allò que volen Hernandez i companyia és posar-se al cap del moviment obrer per tal de desviar-lo, per captar-lo i també per intentar transformar el Sindicat Vertical en un Sindicat reformista. »*

D'aquesta carta resalta que, en un moment donat, la part social de la Comissió Deliberadora i el propi President de la Secció Social han recolzat la idea d'anar a la vaga. Però els obrers, segons el camarada J., « ...han denunciat la maniobra... ».

Es molt possible que Hernandez i els seus amics perseguissin els propis en recolzar la vaga; però si ho van fer, la Comissió Obrera del Ram tenia que celebrar-ho com una victòria i divulgar-ho als quatre vents per tal de donar a la vaga més « legalitat ». Allò que importava en aquell moment és que prenién una actitud que facilitava el desenvolupament de la lluita obrera, clau de tot el moviment.

Per altra banda, no és estrany que Hernandez i els seus sequaços s'afegissin en favor de la vaga en un moment en que s'els comunicava que la Patronal retirava les promeses fetes anteriorment, i que ells havien comunicat als treballadors. En aquell moment, Hernandez i els altres verticalistes havien d'estar furiosos contra la Patronal que els deixava en ridícol davant dels obrers, i res té d'estrany que es manifestessin per la vaga.

La Comissió Obrera va fer bé en no confiar a Hernandez la recollida de la vaga, però hagués hagut de donar per benvingut un esforç tan inesperat i utilitzar-lo per a impulsar l'atur. I si en el tur Hernandez i altres de la seva corda volen rentar-se de llurs mans col·laboracionista recolzant realment les accions dels treballadors, les Comissions Obreres han de dir-los-hi que aqueix és el camí per a que els treballadors puguin variar d'actitud envers els jerarques.

En aquest cas, com en tots aquells en els quals el règim o els seus personatges es veuen obligats a donar passos endarrera, es tracta, no d'esperar res d'ells, sinó d'utilitzar el seu retrocés per a desenrotllar l'acció de les masses, motor i palanca de tots els canvis.

Dit d'altra forma; entenem que el buid que deixa l'enemic en retirar-se ha d'ésser ocupat pels treballadors per a seguir fustigant-lo i obligar-lo a noves retirades.

La reforma de l'article 222 constitueix el reconeixement públic de l'ensorrament de les teories falangistes sobre la conciliació de classes, fonament dels Sindicats Verticals, i accepta sobre el paper la legalitat de la vaga. Doncs bé; els treballadors han de continuar la lluita per la destrucció dels Sindicats Verticals servint-se de les armes que ja utilitzaven fins ara més les que els proporciona la fallida de la base ideològica del sindicalisme vertical i la « legalització » del dret de vaga.

Un exemple de la utilització intel·ligent de les possibilitats legals és el que ofereix la Comissió Provincial Obrera del Metall, de Madrid, que ve desenrotllant una intensa activitat pública d'orientació i organització dels metallúrgics madrilenys que repercuteix favorablement en els medis obrers de tot Espanya.

La dita Comissió va adreçar fa poc un escrit al Ple de la Secció Social del Sindicat Nacional del Metall, celebrat a València, en el qual s'exposen amb gran vigor i claredat les reivindicacions principals dels metallúrgics madrilenys. El document, signat per més de dos-cents jurats i enllaços de les principals empreses del Ram, s'està difonent amplament a Madrid i en altres indrets d'Espanya.

Explica el document no solament allò que volen els treballadors sinó també els mètodes idonis per a aconseguir-ho. S'exigeix en ell un salari mínim de 250 pessetes amb escala mòbil, l'aplicació del principi a igual treball igual salari per a les dones i els joves; el fi de les hores extraordinàries i dels ritmes infernals de treball; mesures contra els monopolis i contra la penetració del capital estranger; habitacles adequats per als treballadors; dret de vaga; seguretat social efectiva, controlada pels treballadors; llibertat dels treballadors per a tenir un Sindicat propi, en el qual tots els càrrecs siguin elegits democràticament, etc., etc.

Davant de la proximitat de les eleccions sindicals, el document demana la llibertat per a que els treballadors puguin presentar els seus candidats, fer propaganda dels seus programes reivindicatius i controlar les taules electorals; aconsella que els treballadors celebrin assemblees a les empreses i en el Sindicat, a fi i efecte de discutir lliurement dels seus problemes i d'acordar llur acció. Recomana així mateix que el Ple de la Secció Social del Metall sol·liciti la llibertat i el reintegrament als seus llocs respectius de treball de tots aquells que han estat detinguts per accions reivindicatives i que exigeixi la no intromissió de la força pública en actes o assemblees on es plantejin problemes de tipus laboral. Finalment, el document preveu una acció nacional de 24 hores com a mitjà per accelerar les solucions que en ell es reclamen.

Aquest document, discutit obertament pels treballadors a les fàbriques, dut a les assemblees d'enllaços i jurats i a la discussió de les Juntes Socials, pot servir de base a altres acords i a altres documents legals on es formulin aqueixes mateixes reivindicacions en funció de la situació concreta en cada empresa, grup o ram d'indústria, i al final dels quals s'assenyali la decisió d'anar a una vaga de 24 hores, recolzant les reivindicacions pendents.

D'aquesta manera poden crear-se les condicions per a que l'acció general d'un dia, proposada pels metallúrgics de Madrid, es prepari i convoqui obertament per les Comissions Obreres de cada lloc amb el suport —també obert i públic— dels enllaços, vocals de Jurat i Seccions Socials.

El plantejament obert, sense embuts, de les reivindicacions i aspiracions dels treballadors i d'accions de masses per a recolzar aquestes reivindicacions, ha de ser avui una línia de conducta dels destacaments avançats de la classe obrera.

En aquest ordre, el document que acaba de publicar-se a Madrid, signat per més d'un centenar de membres de les Comissions Obreres constitueix un important pas endavant.

Per primera vegada sota el franquisme, un grup d'obers, amb els seus noms i cognoms, publiquen una Declaració contra els Sindicats Verticals, al mateix temps que reclamen la llibertat d'associació i el dret de vaga, la lliure elecció dels dirigents sindicals i la possibilitat de transformar l'actual Sindicat en un Sindicat obrer, de caràcter democràtic, independent dels partits i del Govern.

L'exemple mereix ésser imitat ara en altres ciutats per tots els membres de les Comissions Obreres i altres treballadors d'avantguarda, que han de reproduir l'alludit document i fer que el recolzin desenes de milers de noves firmes.

La millor garantia per als cent i escaig de signataris originals d'aquest document, està ara en que el recolzin ràpidament milers de signatures obreres. Es comprén que si a un centenar de firmants no els ha passat res, menys els passarà a una massa que adoptessin idèntica posició.

Recollint milers de signatures al peu d'aquest document aconseguirem que, —com ja succeeix entre els intel·lectuals— els treballadors participin a cara descoberta en la lluita per les llibertats democràtiques.

Aquest document pot transformar-se en un plebiscit obrer a favor de la llibertat sindical, que pot jugar un paper molt impor-

Aquesta activitat ha de servir de base per a organitzar centenars de noves comissions obreres d'empresa i per a establir formes de coordinació a escala de cada Sindicat o grup sindical, a fi i efecte de preparar amb temps les candidatures per a les Seccions Socials, locals i provincials i d'organitzar i desenrotllar potents comissions obreres a totes les branques industrials i professionals i al nivell local, provincial i nacional.

Els comunistes desitgem sincerament dur a terme aquesta tasca de comú acord i en col·laboració amb els treballadors catòlics, socialistes, cenetistes i d'altres tendències. El moviment de les comissions obreres és un moviment de tots els treballadors que elegeix democràticament per als seus òrgans de direcció i de coordinació als millors lluitadors obrers, sigui quina sigui la tendència política d'aquests. Cap partit polític, cap succedani sindical dels partits polítics ni cap grupet camuflat darrera unes o altres sigles sindicals pot pretendre monopolitzar el nou moviment obrer o constituir un sindicat propi sense ocasionar un greu mal als interessos dels treballadors.

En repetides ocasions hem assenyalat que els esforços desplegats pel M.S.C. i alguns militants catòlics i anarquistes per tal de crear grupets sindicals clandestins darrera les sigles d'UGT, CNT, SOC i ASO constitueixen un element de divisió dels treballadors que podria tenir conseqüències nefastes, doncs aquest intent porta en germe la divisió del futur moviment obrer en diverses centrals sindicals. Pel contrari, actuant junts en el si de les comissions obreres, creem les premises per a que aquestes puguin ésser l'embrió de la futura central sindical única, independent i democràtica, dels treballadors espanyols.

El desenvolupament de les Comissions Obreres com un moviment unit de tots els treballadors, és també la millor garantia contra els intents de fer sobreviure els sindicats franquistes sobre la base de canviar-los la façana i d'introduir en ells a elements venuts, procedents de l'anarquisme o d'altres organitzacions i corrents anomenades revolucionàries.

El fet de que entre els signataris del « Pacte de la Traïció » i d'aquells que els recolzen es trobin coneguts fundadors de l'ASO sense que aquesta els hagi condemnat encara públicament, indica que subsisteix el perill de que sorgeixin nous « judes », perill que els obrers revolucionaris hem de combatre estigamitzant als desertors que es passen a l'altra banda de la barricada.

Desenrotllant junts el moviment de les Comissions Obreres; lliurant junts la batalla a les properes eleccions sindicals per a que siguin elegits els homes més combatius per als llocs d'enllaços i vocals de Jurats i de Seccions Socials, els comunistes i altres obrers revolucionaris contribuïrem a que el nou moviment obrer sigui el guia de la lluita de tot el poble per les llibertats fonamentals i per la construcció d'una democràcia política i social, antesala del Socialisme.

IV

ALGUNS PROBLEMES DEL MOVIMENT DE MASSES ENTRE LES CAPES NO PROLETÀRIES DEL POBLE

La vaga general política i la vaga nacional constitueixen la via a través de la qual les masses poden imposar un canvi radical a la vida política espanyola.

En la nostra reunió d'octubre senyalàvem que en virtut de la incorporació d'amplis sectors de les capes no proletàries del poble a la lluita antifranquista podia preveure's que la vaga general política del proletariat marqués el començament de la vaga nacional que els comunistes preconitzem com a mitjà per a precipitar la fi de la dictadura.

L'experiència dels mesos transcorreguts des d'aleshores confirma aquesta apreciació. En tant curt espai de temps, s'han produït a Espanya accions importantíssimes d'aquestes capes, de les quals la manifestació de Baeza n'és un exemple brillant. A Catalunya, entre altres lluites, hem registrat en aquests mesos la valent protesta dels camperols de Lleida contra l'expropiació de les terres de cultiu al terme de La Mariola; les manifestacions de mares de família a Vilanova i Geltrú i a Terrassa, i sis mesos d'accions a la Universitat que han culminat en la constitució del Sindicat independent dels estudiants del nostre Districte universitari.

L'acció dels camperols de La Mariola és important, sobretot com un indicatiu de que el camp català no roman al marge de l'ascens general de la lluita antifranquista a que venim assistint.

Aquest ascens s'aprècia també a les reunions de Germandats i altres organismes agraris del règim, on les protestes camperoles són cada vegada més potents, i en la tendència a crear comissions camperoles dins i fora de les Germandats, que assumeixin la defensa d'un o altre sector del camp.

La fallida de les Germandats, la seva incapacitat per a influir en la marxa del camp, és un tema sobre el qual es discuteix obertament a tot arreu.

El diari « Informaciones », de Madrid, va publicar recentment un comentari en el qual es diu:

« ...Els resultats econòmics del camp segueixen depenent dels factors climatològics més que de res, sense que en això tingui participació l'organització sindicalista que agrupa als camperols. No voldrà dir això també que la Germandat Nacional de Llaura-

dors i Ramaders està necessitada urgentment d'una reforma estructural per tal de posar-se en condicions de conseguir després la reforma d'estructures agrícoles que tan justa com reiteradament preconitza? »

Ens sembla bé que els reformistes no donguin pau a la ma i que cada un dins del camp concret de la seva responsabilitat i de la seva representació, hagi de buscar les solucions oportunes a la vetustat de les nostres estructures agràries. Però seria millor que aquests reformistes trobessin finalment un eficaç reformador que modifiqués també l'estructura interna dels òrgans sindicals representatius de la política econòmica i social de l'agricultura del país. D'aquesta manera, la rigorosa exigència amb que apareixen de tant en tant aquests organismes davant la llum pública, vindrien seguida per uns resultats efectius i reals que allunyarien definitivament la presunció d'ineficàcia i anacronisme que semblen aplicar ells regularment a les estructures agràries espanyoles. » (Reproduït del « Diario de Barcelona » del 22-2-1966).

Com vam dir a octubre, la solució dels problemes del camp exigeix que hi hagi llibertat, que els camperols puguin reunir-se, escriure als diaris parlar en mitins, manifestar-se pels carrers.

La democràcia és la més urgent necessitat espanyola per acabar amb el paternalisme feixista, per a que cada problema sigui resolt pels propis interessats i no hi hagi sindicats presidits per advocats ni Germandats dirigides per germans de ministres.

L'impuls vers la democràcia està a la base de les accions de les mares de família de Vilanova i Geltrú per demanar aigua i de les de Terrassa per demanar escoles.

L'impuls vers la democràcia està també a l'origen de les accions universitàries de Barcelona, que eleven a un nou graó la lluita antifranquista entre les capes no proletàries del poble.

L'exemple dels estudiants de Barcelona ha impulsat la lluita pel sindicat independent i per la democràcia a totes les universitats. Les ciutats espanyoles que tenen institucions universitàries són avui brasers importants de la lluita democràtica, que tendeix a sortir-se de la Universitat i a estendre's a altres centres culturals.

A Catalunya, l'Assemblea Constituent del nou Sindicat estudiantí i els incidents que van seguir-la han tingut múltiples conseqüències especialment entre el moviment catòlic i en el si de l'Església. La noble actitud dels caputxins que van donar acollida a l'Assemblea Constituent i la brutal irrupció de la policia al convent de Sarrià, violant les regles del Concordat, ha posat en tensió a centenars de sacerdots que han explicat des de la trona o en fulles ciclostilades la significació d'aquests esdeveniments.

A Vilanova i Geltrú, Terrassa i altres ciutats de Catalunya, la policia ha intervingut per impedir que els sacerdots realitzessin aquest treball, aguditzant així l'oposició entre les autoritats franquistes i el baix clergue català.

El dia 13 de març, 16 organitzacions catòliques de Barcelona, entre elles Acció Catòlica Patronal, publicaven una Declaració en la qual, després de relatar els esdeveniments del convent de Sarrià es solidaritzaven amb els caputxins i amb els estudiants i reclamaven les llibertats d'expressió, reunió i associació.

A les diverses manifestacions recolzant la lluita estudiantivola que s'han desenrotllat a Barcelona, van participar activament les famílies dels estudiants i no pocs comerciants i industrials, que van embotellar la circulació amb llurs automòbils i van exterioritzar la seva protesta contra el règim mitjançant un concert de « claxons » que feu les delícies dels vianants i va exasperar a la policia.

Aquest conjunt de lluites ha creat a Catalunya condicions noves molt més favorables per al desenvolupament del moviment de masses entre les capes mitjes de la població, en especial entre els estudiants i els intel·lectuals.

Els estudiants tenen ara el suport actiu de forces socials importantíssimes, factor que el règim haurà de tenir en compte a l'hora de determinar la seva conducta front al nou Sindicat Democràtic.

Per altra banda, ara ja no es tracta solament d'una lluita circumscrita a Madrid i Barcelona, doncs a Bilbao, València, Pamplona i altres ciutats universitàries la lluita pel Sindicat independent ha rebut un impuls decisiu, cosa que fa possible plantejar-se pràcticament a curt terme l'organització del Congrés Nacional d'Estudiants.

El Congrés i el Sindicat nacionals són objectius principals dels estudiants de Barcelona, els quals són conscients de que només el triomf a escala de tot Espanya pot assegurar l'existència d'un Sindicat independent de Districte i fer possible la consecució dels fins que aquest persegueix.

Entre aquests fins destaca per la seva importància la Reforma Democràtica de la Universitat, el programa de la qual es proposen elaborar els estudiants conjuntament amb els professors a través d'un procés democràtic que permeti la participació en aquesta tasca, en condicions d'igualtat, de tots els districtes universitaris.

La lluita estudiantivola s'entrellaça íntimament amb la dels treballadors per la llibertat sindical i el dret de vaga, i és avui una de les palanques fonamentals de la batalla general dels pobles d'Espanya per les llibertats democràtiques.

Les diverses manifestacions de solidaritat amb els estudiants han posat de relleu que, a Catalunya, el més prestigiosos homes de lletres, artistes, tècnics i professionals de les diverses especialitats, estan disposats a participar en la lluita per les llibertats democràtiques.

El fenomen no és, per altra part, exclusiu de Catalunya. L'ho-

menatge a Machado a Baeza revela que hi ha a tot Espanya milers d'intel·lectuals que són capaços de mobilitzar-se i de realitzar esforços i sacrificis per tal de que hi hagi llibertat. Demostra també que existeixen entre els intel·lectuals antifranquistes múltiples llaços de relació i àdhuc d'organització. Només així s'explica una mobilització tan àmplia com l'assolida en aqueixa ocasió i altres realitzacions dels intel·lectuals, com per exemple; la recollida en una setmana de cinc mil signatures al peu de la protesta contra els vols sobre Espanya d'avions nordamericans amb bombes atòmiques.

Els intel·lectuals han imposat el seu dret a a manifestar-se públicament com antifranquistes, cosa que permet preguntar-se si no és arribat ja el moment d'anar a la constitució d'un moviment o associació d'intel·lectuals demòcrates, que dongui forma organitzada al moviment intel·lectual antifranquista que existeix, cosa que significaria multiplicar la seva eficàcia i les seves possibilitats de desenrotllament.

En el moment en que es consolida i creix obertament el moviment de les Comissions Obreres i es crea a la llum del dia el Sindicat Democràtic d'Estudiants, una associació democràtica dels intel·lectuals que actués també obertament, donaria nova dimensió al procés d'estructuració de les forces del poble a que venim assistint i que constitueix la més ferma esperança per al pervindre democràtic del país.

Aquesta tasca, que el Partit havia fixat ja fa temps als intel·lectuals comunistes, hauria de prendre's ara com una obra urgent, que pot i ha d'ésser complida en un terme breu per a cobrir així el retràs relatiu que en el terreny organitzatiu apareix en aquest sector.

Sentint aquesta necessitat, un grup d'intel·lectuals comunistes va iniciar, fa poc, l'estudi d'aquest problema junt a altres intel·lectuals d'esquerra, els quals van decidir, per majoria de vots, anar a la formació d'un Associació d'Intel·lectuals Socialistes.

El Comité Executiu del Partit Socialista Unificat de Catalunya considera que aquesta decisió, en cas de mantenir-se, constituïria un greu error doncs vindria no a unir sinó a dividir als intel·lectuals demòcrates de Catalunya.

Sota un règim capitalista, sobretot sota un règim de dictadura feixista, és inconcebible l'existència d'una organització de masses de caràcter socialista. Una associació d'intel·lectuals socialistes seria en realitat un Partit socialista d'intel·lectuals, al qual no podrien pertanyer els comunistes sense entrar en conflicte amb els fins i normes de llur partit. Seria, així mateix, una associació clandestina en el mateix grau en que ho són els partits polítics, cosa que la incapacitaria per a complir la seva missió de mobilitzar al conjunt dels intel·lectuals que desitjen canvis democràtics. La lluita pel socialisme no pot constituir avui una base d'unió de la massa intel·lectual, la qual té, no obstant, importants interessos comuns que defensar.

En les condicions del nostre país, entenem que la defensa de la cultura i de la llibertat proporcionaria la base més àmplia per a unir a la immensa majoria d'intel·lectuals en una mateixa organització. Si en el convent de Sarrià han estat junts personalitats eminentes de significació tan distinta com Rubió, Espriu, Tàpies, Sacristan, Pere IV, Moragas, Goytisolo, Bohigas, Carbonell, Llimona, Castellet, Maria Aurelia Campmany, ¿per què no han d'estar-ho també en un mateix moviment o associació d'intel·lectuals demòcrates?

Els intel·lectuals comunistes han de discutir a fons aquestes idees amb els intel·lectuals més combatius d'altres tendències i iniciar ràpidament una acció que porti a la creació d'un associació o moviment d'intel·lectuals veritablement àmplia, capaç de mobilitzar a través de formes legals i extralegals d'acció a tot els intel·lectuals catalans que estiguin disposats a enriquir el nostre patrimoni cultural i a sumar-se a l'esforç popular per a la conquesta d'un règim de llibertats.

Crear el més ràpidament possible una associació o moviment de les característiques exposades correspon a l'interès de tots aquells que desitjen que l'eliminació de la dictadura obri pas a la construcció d'un règim de democràcia política i social, antifeudal i antimonopolista, que porti el país cap al Socialisme.

En els darrers anys, la no existència d'una associació o moviment democràtic dels intel·lectuals de Catalunya ha deixat el camp lliure a l'activitat de l'Omnium Cultural que, actualment, exerceix una influència important en les activitats culturals catalanes i entre determinats grups polítics antifranquistes del país i de l'exili.

A través de l'ajuda material a les activitats en pro de la llengua i la cultura catalanes, els grans financers de l'Omnium han conseguit una posició privilegiada al front d'aquelles, posició que utilitzen per a intentar despullar-les del contingut democràtic que generalment tenen i per a donar-les-hi un contingut diferent, aparentment neutral i apolític però, en realitat, profundament reaccionari. Les ajudes materials que l'Omnium Cultural concedeix, sense condicions prèvies que els intel·lectuals rebutjarien, tendeix precisament a portar els intel·lectuals al terreny culturalista i apolític a que alludiem.

El nostre Partit va senyalar fa dos anys que els banquers fundadors de l'Omnium es proposaven despolititzar les activitats catalanes com un primer pas per a fer d'elles un punt de suport per als seus fins polítics de classe, contraris als interessos del poble de Catalunya. Els dirigents de l'Omnium no han dit mai que tinguin fins polítics i menys encara que els tinguin reaccionaris. Però es evident que l'Omnium és ja, en potència, l'embrió d'un

futur Partit polític de la gran burgesia catalana que es prepara per a jugar un paper similar al que va jugar l'antiga Lliga, amb el mateix Franco si aquest portés la « liberalització » una mica més enllà dels seus límits actuals i autoritzés el seu funcionament, o amb qualsevol tipus de règim oligàrquic que pugui succeir al franquisme. Per a un tal Partit, com per a la Lliga, l'enemic principal no seria el feixisme, sinó una democràcia que posés en perill els privilegis monopolistes.

Els fins polítics de Millet Maristany i del grup d'oligarques financers que mantenen l'Omnium foren exposats amb gran claredat l'any passat pel Bisbe de la Seu d'Urgell el qual, a petició del propi Millet, va escriure a Fraga Iribarne la carta següent:

« *Muy distinguido Sr. Ministro y estimado en Cristo: Escribo estas lineas horas antes de salir hacia Roma con la mejor intención y deseo, que seguramente V.E. comparte, de hacer el bien.*

Me las han pedido unos buenos católicos barceloneses, acompañados y presentados por Don Félix Millet, quien en su historial de joven de Acción Católica, tiene páginas muy brillantes, escritas en los aciagos y heroicos años de la República. Con él estaba un ex-Alferez provisional de nuestra Cruzada de Liberación, en cuyos ideales comulgaban también ciertamente los seis restantes de dicha comisión o grupo que me visitó a fines del mes pasado.

Profesan, como yo también, un gran amor a su lengua materna, en la cual se expresan habitualmente, como lo profesan también al castellano, idioma nacional, no sólo de los españoles, sino también de otras veinte naciones de América que España civilizó cristianizándolas.

Dichos señores, que se mueven principalmente por sentimientos de orden espiritual, no quisieran ver de nuevo en manos de los enemigos de nuestra fe y de nuestra patria, su querida lengua materna esgrimida otra vez como arma fratricida, en vez de emplearla en la gigantesca tarea del bien común de los españoles.

Para evitarlo, adelantándose y haciendo así abortar una obra demoledora, desean publicar con toda legalidad una revista apolítica consagrada a enaltecer los valores culturales y literarios de la lengua catalana, auténticamente española, arrebatando de paso esa bandera popular y santa a quienes, con intenciones aviesas y diametralmente opuestas, quisieran airearla un día como si fuesen sus legítimos abanderados.

Las personas que me visitaron y expusieron su pensamiento, son prestigiosas y recomendables; sus propósitos bien intencionados y nobles, y no baladí el peligro para el día de mañana que tratan de conjurar; los pueblos, más que por ideas se mueven por sentimientos que parece medida de buen gobierno encauzar y aprovechar.

Y una vez hecha la presentación, réstame sólo agradecer de antemano la amabilidad con que V.E. los reciba, y reiterarme de V.E. devotísimo en Cristo y S.S. los efusivamente le bendice y desea todo bien. Ramón, Obispo de Urgel. »

A la vista d'aquest text s'aprecia en tota la seva dimensió la greu responsabilitat que contreuen els intel·lectuals catalans —no solament els comunistes sinó tots aquells que es reclamen de la democràcia— deixant les activitats culturals catalanes en mans de l'Omnium i contribuint, per acció o per omissió, a que el Senyor Millet i els seus col·legues es creïn, per aquesta via, la base de suport popular que cerquen.

Els intel·lectuals catalans, comunistes o no, han d'assumir ells mateixos la direcció de totes les activitats culturals a través de formes d'organització que vagin englobant en un sol feix les reivindicacions culturals i democràtiques i que fonguin els intel·lectuals amb la resta del poble en la lluita per un règim de llibertats.

Si els dirigents de l'Omnium abandonen l'esperit de guerra civil de que està impregnada la carta del Bisbe de la Seu d'Urgell i accepten treballar per un règim de llibertats en el qual el vot popular sigui la font de poder, ningú, els negarà un lloc entre les forces de l'oposició.

El PSU va expressar la seva protesta contra el tancament dels locals de l'Omnium, i entre les reivindicacions culturals que formulavem en la reunió d'octubre, s'inclou « la llibertat per a la creació i funcionament d'organitzacions com l'Institut d'Estudis Catalans, l'Omnium Cultural i altres que es proposin fomentar la cultura, el folklore i les tradicions nacionals de Catalunya ». Aquestes posicions les seguim mantenint, però al mateix temps lluitem i lluitarem per a que les activitats culturals catalanes no siguin una palanca al servei dels interessos del capital monopolista, sinó un factor més del combat del poble per la convivència en la llibertat i per una democràcia veritable.

Ultimament es ve desenrotllant a Catalunya una campanya contra el recent nomenament de Monsenyor Marcelo Gonzalez Martin, Bisbe d'Astorga, per al càrrec d'Arquebisbe Coadjutor de Barcelona amb dret a successió.

Els catòlics barcelonins confiaven que després del Concili es donaria satisfacció a llur antiga aspiració a tenir un Arquebisbe català, que parli la llengua vernàcula i estigui compenetrat amb els problemes de la Diòcesi.

Aquesta confiança recolzava, sobretot, en la creència de que el Govern espanyol, aplicant les recomanacions del Concili, renunciaria al « dret de presentació » que li és concedit pel Concordat en vigor, cosa que permetria al Vaticà fer la designació amb entera llibertat.

Però no ha passat res d'això: El Govern espanyol ha fet cas

omís de les orientacions del Concili i el nomenament ha recaigut en un Bisbe no català.

Segons diuen algunes de les octavilles que circulen aquests dies per Catalunya, el criteri del Govern per a decidir la designació hauria estat el següent: « Qualsevol candidat que no sigui català », criteri al qual va plegar-se el Vaticà amb tot i conèixer de que el nomenament de Monsenyor Gonzalez Martin feriria els sentiments dels catòlics catalans.

Encara que aquest sigui un plet que no ens concerneix directament, els comunistes, en tant que catalans, compremem i compartim l'aspiració dels catòlics barcelonins a que les seves jerarquies eclesiàstiques siguin catalanes d'origen o d'adopció, coneixedores de la llengua, les costums i aspiracions del nostre poble.

Aquesta aspiració coincideix plenament amb l'orientació donada pel Concili en relació amb el respecte a la llengua i a la personalitat nacional dels pobles, orientació que marcha —encara que sigui amb molta timidesa— en la direcció de la posició que mantenim els comunistes de ple reconeixement dels drets nacionals —inclòs el dret d'autodeterminació— dels pobles de Catalunya, Euskadi i Galícia.

Recolzem, doncs, als catòlics barcelonins que reclamen un Arquebisbe nadiu.

Creiem, no obstant, que la campanya per un Arquebisbe català està essent orientada per algunes gents en una direcció chovinista reaccionària, que relega a segon terme allò que hauria d'ésser el principal; que sigui un Arquebisbe que s'inspire en el Concili i que ajudi al poble de Catalunya en la seva lluita pels drets nacionals i per les llibertats democràtiques.

Doncs no tots els prelats catalans han pres posició a favor de les aspiracions del poble de Catalunya. Al nostre judici, la posició dels catòlics barcelonins hauria d'ésser: Arquebisbe català si, però demòcrata, servidor dels interessos de Catalunya. I en última instància, hauria de preferir-se un demòcrata no català a un català integrista i reaccionari.

Crida l'atenció que alguns dels que ara s'esgargamellen reclamant un arquebisbe català, no van fer res per impedir l'exili de l'Abad de Montserrat ni han fet res per reclamar el seu retorn. Per això creiem que els catòlics catalans haurien de cridar; Arquebisbe català si, però també retorn de l'Abad de Montserrat i llibertat d'acció per als sacerdots i religiosos que volen ser fidels a les directrius del Concili i servir la causa del poble.

Al nostre entendre, la campanya per Arquebisbe català ha de conduir-se de tal manera que no enfronti a catalans i no catalans, ni desviï la lluita popular del seu objectiu essencial: conquerir les llibertats democràtiques, de les que són part integrant les llibertats nacionals.

El diari francès « *Le Monde* » donava compte recentment de que un grup d'escriptors demòcrates, la major part d'ells catalans, havia adreçat una protesta a la Unió d'Escriptors Soviètics contra el procés i la condemna a Moscou dels escriptors Siniavski i Daniel, protesta en la qual —segons la versió de « *Le Monde* »— s'estableix un cert paral·lelisme entre les limitacions que sofreix a Espanya la llibertat d'expressió i la condemna de Siniavski i Daniel. La personalitat dels signataris, tots ells defensors de posicions democràtiques, concedeix a aqueixa protesta un relleu particular que aconsella donar la nostra opinió sobre ella.

Diguem per anticipat que, havent-nos sorprés que els signants assumeixin la defensa de Siniavski i Daniel, no ens estranya que estiguin en desacord amb el judici i la condemna imposada als escriptors esmentats, judici i condemna que a nosaltres tampoc ens satisfà.

Siniavski i Daniel són dos individus que mentre a la URSS escriuen amb els seus noms lloances al règim socialista, publicaven amb pseudònim a l'estranger calúmnies infames contra el règim i contra els pobles soviètics. Fent això han infringit lleis soviètiques, i s'els ha condemnat en un judici la legalitat del qual tothom reconeix, cosa que elimina el temor a un retorn a mètodes del passat, superats ja definitivament a la Unió Soviètica.

Però al nostre entendre, ni el judici ni la sentència responen a la situació actual de la URSS. Quan el Socialisme és el factor determinant de l'evolució mundial i a la URSS s'hat passat de la dictadura del proletariat a l'Estat de tot el poble, faltes com aquesta haurien de ser resoltes sense acudir als tribunals, a través de la crítica dins el marc de les organitzacions socials soviètiques.

Aquesta opinió nostra sobre el judici de Moscou, coincidint amb l'expressada recentment en una conferència pel camarada Santiago Carrillo, no impedeix que considerem errònia i desafortunada la carta adreçada per un grup d'escriptors espanyols a la Unió d'Escriptors Soviètics, que els seus autors han fet arribar als diaris i ràdios de l'estranger per tal de que li sigui donada publicitat.

A Espanya, on no hi ha llibertat per a parlar i escriure en defensa de la URSS i del Socialisme, on els autors de la carta no són lliures per a expressar les seves simpaties envers la URSS —si és que les tenen— i no han publicat mai cap declaració a favor de la Unió Soviètica, una carta pública per a protestar contra un fet de la vida soviètica —el judici de Siniavski i Daniel en aquest cas— és, independentment de la voluntat de llurs autors, un document anisoviètic. I a l'estranger és un document més eficaçment antisoviètic que aquells fabricats pels professionals de l'anticomunisme, puix que l'esmentada carta està signada per homes que

habitualment apareixen lligats a la lluita per la democràcia a Espanya.

Resulta difícil comprendre que persones la sinceritat democràtica de les quals està fora de dubtes es mobilitzin per a firmar i fer firmar una carta en defensa d'individus com Siniavski i Daniel en el moment en que, a Espanya, hi ha homes que porten quinze i més anys de presó per lluitar per la democràcia i quan un tribunal de València condemnava un grup d'antifeixistes a penes de fins 18 anys de presó, en aquest cas per un veritable delictes d'opinió. Els espanyols que coneguin aquest fet, que no tenen notícia de que els signants de la carta hagin protestat públicament contra el judici de València, poden treure la conclusió de que aquesta carta ha estat feta, no per culte a la llibertat d'opinió, sinó com a resultat de les pressions anticomunistes que a Espanya són exercides sobre els intel·lectuals progressistes.

El Comitè Executiu del PSU saluda l'actitud dels nombrosos intel·lectuals que s'han negat a signar la carta que comentem; invita als comunistes a discutir cordialment les nostres raons amb els autors d'aquella i crida a tots els intel·lectuals antifranquistes a mantenir-se alertes front a les maniobres de dispersió que tendeixen a desviar-los de la seva tasca essencial: la lluita a Espanya per la llibertat d'opinió i per les altres llibertats democràtiques.

V

PER UNA POLITICA EXTERIOR FAVORABLE A LA PAU

En aquest darrer període, Espanya ha estat un dels principals focus de l'atenció de l'opinió pública mundial a causa del xoc en el cel de Palomares de dos avions nordamericans, un dels quals era portador de quatre bombes d'hidrogen.

Com es sabut, tres de les bombes van caure en territori espanyol i van ésser trobades dies més tard, però la quarta bomba, caiguda al mar, encara no ha estat recuperada.

Les autoritats ianquis van prendre totes les mesures per a que la notícia de l'accident de Palomares fós coneguda per etapes, mentre els seus serveis de propaganda intentaven convencer el món de que no existia perill de que la bomba perduda pogués esclatar.

El luxe de mitjans posats en servei pels EE.UU. per tal de recuperar la bomba a tota pressa, indicava, no obstant, que el perill d'explosió no era descartat de manera absoluta i que existia un perill real de que es produïssin radiacions atòmiques, tant en terra com en el mar, a causa de l'explosió de dos detonadors de les bombes recuperades i de les filtracions que poguessin produir-se en la bomba perduda.

El EE.UU. van enviar a les costes de Palomares catorze vaixells de guerra i més de dos mil homes que van establir el control complet sobre la zona de l'accident.

La nova del xoc en el cel d'Espanya va provocar un profund moviment internacional de protesta contra els EE.UU, la política bel·licista dels quals manté sospesa demunt de tots el països el perill de la destrucció termonuclear.

La URSS va denunciar a la Comissió de Desarmament l'immens perill que fan corre al món els vols d'avions ianquis amb bombes atòmiques sobre territoris estrangers, proposant després la prohibició d'aquests vols més enllà de les fronteres nacionals. El Govern de Filipines va demanar garanties als EE.UU de que no es realitzarien sobre els seus territoris maniobres com la que va provocar l'accident d'Almeria, i altres governs van declarar que havien negat l'autorització que els EE.UU. van demanar per a que avions amb bombes atòmiques volessin per damunt de llurs territoris respectius. Entre aquests darrers figura el Govern francès, que després de l'accident d'Almeria va emprendre negociacions diplomàtiques per tal de cancel·lar l'existència en el seu territori de bases nordamericanes i de l'OTAN i per a que siguin evacuades de França totes les tropes i serveis militars estrangers.

No obstant, a Espanya, en el territori de la qual van caure les bombes, la premsa va fer la primera referència « a ingenios perdidos » (sense parlar de les tres bombes trobades ja), deu dies després de l'accident, i no es va produir cap reacció oficial.

Tement per les conseqüències diplomàtiques que l'accident pogués tenir en altres països, els americans van anunciar per pròpia iniciativa que serien suspesos els vols sobre Espanya, i solament bastants dies després Fraga Iribarne va dir que el Govern espanyol i el nordamericà havien arribat a un acord per a que no es realitzessin operacions de transport sobre terra, agregant a continuació que la prohibició « ...pot estar subjecta a una autorització en qualsevol moment d'emergència que es faci necessari... »

Es a dir: Fraga va corregir la plana als americans per tal de precisar que aquestes operacions seguirien fent-se per sobre del mar, en aigües territorials espanyoles, i que sobre terra tornarien a autoritzar-se « en qualsevol moment d'emergència, o sigui, cosa que es igual: quan els americans ho desitjin. »

L'actitud servil i irresponsable del Govern franquista davant d'aquest fet diu fins a quin punt és urgent posar fi al sistema dictatorial i establir un règim en el qual el poble, fent us de les llibertats d'informació i d'expressió i a través dels seus representants en el Parlament, puguin influir en la política exterior del país.

La política exterior franquista de submissió completa als plans bel·lics del Pentàgon, posa en perill l'existència d'Espanya i la vida de tots els espanyols. Per la premsa mundial sabem ara que operacions com la que ha ocasionat l'accident de Palomares es realitzaven habitualment des de fa anys no solament a les costes, sinó per damunt de la calma castellana. Ianquis i franquistes asseguren que en cas d'accident és impossible que es produeixi una explosió, però els comentaristes s'han referit a un accident a Califòrnia en el qual només el darrer dels dispositius de seguretat va resistir, evitant la catàstrofe. El corresponsal del « *New York Times* » ironitzava sobre les seguretats que les autoritats americanes donen, dient que el cas de que una bomba exploti per accident és tan inverosímil com el de que una bomba es perdi. És a dir: Espanya ha corregut i segueix corrent el risc de que una bomba H caigui i exploti damunt del seu territori.

Un periòdic francès ha escrit que l'explosió d'una de les bombes caigudes sobre Palomares hagués provocat la destrucció total en un cercle de 75 quilòmetres de radi i provocat la mort i la ruina a causa de les radiacions en una zona de mil quilòmetres a la rodona.

L'ausència d'un Govern espanyol digne de tal nom s'ha posat de relleu també en deixar que les tropes americanes s'instal·lin en la zona de l'accident com si es trobessin en país conquistat, amb plena independència per a decidir si hi havia o no perill de radiacions i de determinar a llur caprici les indemnitzacions a pagar pels danys ocasionats als habitants de Palomares.

L'única intervenció del Govern —el bany de Fraga Iribarne— tenia per objecte recolzar la tesi americana de que no hi ha perill de radiacions i de que, per tant, els camperols de Palomares no tenen res que temer ni que reclamar.

La manca d'una premsa lliure ha facilitat la complicitat i la claudicació oficial. Cap diari espanyol ha defensat —o ha pogut defensar— els interessos de la nació. Alguns dels diaris, com « *La Vanguardia* » de Barcelona, han fet ostentació d'indignitat mostrant-se més fraguistes que el propi Fraga. Miquel Masriera ha batut totes les marques de vilesa escrivint que, en una ocasió va tenir un quilo de plutoni a la ma i no li va passar res, per la qual cosa ell —diu— « *viuria molt tranquil a Palomares* »... En aquest cas es pot parlar de vilesa puix que Masriera sap molt bé que el plutoni després de les bombes caigudes a Palomares és altament perillós. ¿Com s'explica sinò, que els americans s'emportin la capa externa de les terres on va caure la bomba, per enterrar-la en el cementiri atòmic de Nordamerica? Per la seva part, Muntanyola ha dibuixat un camperol que pregunta als militars ianquis: « *Oiga, mister; ¿No podrien deixar caer otra bomba pagando lo que sea?* »

Es difícil trobar adjectius per a qualificar semblant conducta. Per fortuna, a despit del silenci i de la complicitat criminal de la premsa regimantada; l'opinió nacional ha reaccionat molt vivament. A Madrid i a Las Palmas s'han celebrat manifestacions de protesta molt combatives en les quals els manifestants s'han enfrontat valentment amb la policia. A Catalunya s'han publicat multitud de fulles i octavilles denunciant el crim, i només en cinc dies es van recollir més de dues mil firmes al peu d'una carta de protesta adreçada a quatre ministres franquistes, carta que van redactar els intel·lectuals de Madrid i que van recolzar més de 5.000 signants de diversos indrets d'Espanya.

Cal reconèixer, no obstant, que la protesta popular i nacional no està encara a l'altura dels perills existents ni de la consciència que d'ells han prè en aquests mesos milions d'espanyols.

Després de l'accident de Palomares és possible, i includible, eixecar per tota Espanya una gran campanya reclamant mesures urgents que garantitzin: que ni per damunt d'Espanya ni per damunt de les seves aigües jurisdiccionals volaran més avions amb bombes atòmiques o d'hidrogen, i que cap mena d'armament atòmic serà amagatzemat o manipulat a Espanya.

Tots els espanyols preocupats pels destins del país hem d'exigir i imposar que les bases militars americanes a Espanya passin a ésser controlades per l'Exèrcit espanyol i que siguin iniciades negociacions per tal d'anul·lar els tractats militars de 1953, renovats deu anys més tard.

La iniciació de negociacions entre França i els Estats Units per a que siguin liquidades les bases ianquis del territori francès, i l'anunci fet per Salazar de que Portugal s'orienta a fer-ne altre tant, ha d'estimular a tots els espanyols preocupats per l'interès nacional a mobilitzar-se i a lluitar per a que Espanya s'alliberi de la presència de les bases ianquis en el nostre territori i faci proa cap a una política exterior de neutralitat, favorable a la pau i al desarmament i a les relacions amistoses amb tots els països.

Contribuir a la coexistència pacífica ha d'ésser un objectiu central de la nostra política exterior. Els pobles d'Espanya estan vitalment interessats en que disminueixi la tensió internacional, agravada en els darrers mesos a conseqüència de la recruada de l'agressió ianqui contra el poble del Vietnam.

L'« escalada » nordamericana al Vietnam corre el perill de convertir-se en l'escalada cap a la guerra atòmica. El poble vietnamès està decidit a lluitar fins a la victòria en defensa de la integritat i de la independència de la seva pàtria. Per la seva part, la URSS i els altres països socialistes germans estan disposats a prestar al poble del Vietnam tota l'ajuda necessària per a fer front als agressors.

En el XXIII Congrés del PCUS que s'està celebrant a Moscou, s'ha ratificat la decisió de la URSS, dels altres països socialistes i

del moviment comunista internacional, de prestar al Vietnam llur solidaritat activa per a que aquest pugui rebutjar l'agressió.

Els comunistes catalans saludem els plantajaments del XXIII Congrés del PCUS i la voluntat expressada en les seves intervencions pels representants dels partits comunistes i obrers de lluitar per la unitat del moviment comunista sobre la base del respecte als acords de les conferències de Moscou de 1957 i 1960 i de la lluita conjunta per la independència dels pobles, per la pau, la democràcia i el Socialisme.

Els EE.UU. no poden obtenir en el Vietnam una victòria militar. Més aviat o més tard hauran d'evacuar el Vietnam i respectar el dret del seu poble a decidir lliurement dels seus destins. Però mentre la guerra continua, cada dia moren sota la metralla milers de víctimes innocents, són arrasats camps i ciutats i es gasten, per a destruir i assassinar, milers de milions de dolars que haurien de servir per a impulsar el benestar i el progrés humà. I cada dia de guerra augmentar els riscos de que l'incendi s'estengui a nous països i acabi ensorrant la humanitat en una hecatombe termo-nuclear.

La consciència del perill que la prolongació d'aquesta guerra fa correr al món, i la simpatia per la justa lluita del poble del Vietnam, s'han manifestat en els nostre país en el darrer període de forma molt diversa. « *Cuadernos Para el Diálogo* », « *Serra d'Or* » i altres publicacions, han insertat articles contra la intervenció ianqui. A les universitats de Madrid i Barcelona, i en entitats com la Societat d'Amics de la UNESCO i la Societat d'Amics de la ONU s'han dut a terme col·loquis i altres actes en solidaritat amb la lluita del poble vietnamès. A Barcelona, Terrassa, Sabadell i altres ciutats catalanes, han circulat octavilles i han aparegut inscripcions a les parets reclamant la pau al Vietnam.

Com ja coneixeu, un grup d'eminentes personalitats catòliques de Barcelona va adreçar a les autoritats una instància demanant permís per a celebrar una manifestació silenciosa pels carrers de la ciutat, que duria al Consol nordamericà una petició de que els EE.UU. posin fi a l'agressió contra el poble del Vietnam. El text d'aquesta instància, difós pels seus autors, va constituir una original presa de posició pública contra l'agressió nordamericana que els comunistes saludem com un exemple d'utilització intel·ligent de les possibilitats legals. Però l'acció legal només té un valor auxiliar de l'acció extra-legal. Sense aquesta, l'acció legal no té cap conseqüència pràctica i es converteix —com en aquest cas— en un acte d'acatament a l'autoritat.

Els signants sabien d'antuvi que la instància seria rebutjada. Havien doncs d'actuar de forma tal que, prohibida i tot, la manifestació fós celebrada. La instància proporcionava un magnífic instrument de propaganda legal de la manifestació que altres persones, actuant d'acord amb els firmants, haguessin pogut reproduir i distribuir per milers d'exemplars; al mateix temps que prenen les mesures pràctiques per tal de que la manifestació es realitzés.

Els dirigents dels partits i grups polítics tampoc van saber valorar degudament aquesta iniciativa, que podien haver aprofitat per a realitzar legalment un àmple treball de popularització de la manifestació projectada i per a prendre en llurs mans la preparació extra-legal de la mateixa.

Amb tot, aquest fet mostra que la guerra del Vietnam inquieta cada vegada més profundament a amples sectors del nostre poble, que poden i han de participar de manera creixent en la gran lluita que lliuren els pobles del món —inclut l'americà— per a que cessin els combats al Vietnam i per a que els americans s'en vagin a casa seva.

Camarades:

El proper 23 de Juliol complirà trenta anys d'existència el nostre Partit Socialista Unificat de Catalunya. Gairebé la totalitat d'ells han estat per al nostre Partit anys de dura i rigorosa clandestinitat, forçada per una persecució brutal que en la dècada del 40 va segar la vida de desenes dels nostres millors camarades... Però ni les dificultats de la clandestinitat ni els rigors de la repressió van assolir paralyzar un sol instant la lluita i l'activitat del Partit durant aquests trenta anys.

I quan s'apropa l'hora de sortir a la llum, el nostre Partit apareix com la força més influent i organitzada de l'oposició catalana, el Partit vers el qual mira amb esperança tot el millor de la classe obrera, dels camperols, de la juvenut estudiantívola o intel·lectual.

En complir-se el XXX Aniversari del PSU, els seus fundadors i els militants veterans que van resistir la duresa del terror que va seguir a la derrota, quan el feixisme semblava totpoderós, poden sentir-se satisfets d'haver contribuït a forjar un tal Partit i de constatar que van tenir raó en confiar en les idees del marxisme-leninisme, en la classe obrera i en el poble de Catalunya.

El XXX Aniversari del PSU —al qual es referirà més amplemment el camarada Roman en els curs d'aquesta reunió— ha d'ésser commemorat pels comunistes catalans com una gran festa i com l'apertura d'una gran campanya per a que vinguin a les nostres files centenars d'aqueixos treballadors manuals i intel·lectuals que miren amb esperança cap al nostre Partit.

Estem segurs de que, amb l'esforç de tots, el XXX Aniversari del PSU senyalarà nous i importants avanços en el seu enfortiment polític i orgànic i en la lluita pels objectius democràtics que ens vam marcar en el reunió d'octubre darrer.

abril 1966